

СИЛАБУС

Волинський національний університет імені Лесі України

Факультет біології та лісового господарства

Кафедра лісового і садово-паркового господарства

Комплексна навчальна практика: Лісове ґрунтознавство, дендрологія, лісознавство.

Коротка характеристика: нормативна; 1 курс 2 семестр; 4 кредити ЄКТС; 120 год.; форма контролю – залік.

Викладачі: [Войтюк Василь Петрович](#), кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового і садово-паркового господарства

Електронна пошта: Voytyuk.Vasyl@vnu.edu.ua

1. КОМПЕТЕНТНОСТІ

Після якісного проходження практики студенти опанують такі компетенції, як:

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Навички здійснення безпечної діяльності.

ФК 1. Здатність застосовувати знання і уміння лісівничої науки й практичний досвід ведення лісового господарства.

ФК 2. Здатність проводити лісівничі вимірювання та дослідження.

ФК 7. Здатність вирішувати поставлені завдання з інвентаризації лісів, оцінювати лісові ресурси та продукцію.

ФК 10. Здатність організовувати роботу малих колективів виконавців.

В сукупності з іншими фаховими освітніми компонентами це дозволить досягти наступних програмних результатів:

РН 6. Здійснювати підбір і використання необхідного обладнання, інструментів для організації виробничого процесу з урахуванням екологічних, технічних та технологічних можливостей.

РН 9. Застосовувати лісівничі загальновідомі методи збору дослідного матеріалу та його статистичного опрацювання.

РН 10. Аналізувати результати досліджень лісівничо-таксаційних показників дерев, деревостанів, їх продуктивності, стану насаджень та довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази.

РН 11. Оцінювати значимість отриманих результатів досліджень дерев, деревостанів, насаджень, лісових масивів і стану довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази і робити аргументовані висновки.

РН 13. Демонструвати повагу до етичних принципів та формувати етичні засади співпраці в колективі.

РН 14. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.

РН 16. Організувати результативні та безпечні умови праці.

3. ЕТАПИ ПРАКТИКИ

ЛІСОВЕ ҐРУНТОЗНАВСТВО

Зміст, основні завдання, тривалість
1. Інструктажі з правил пожежної безпеки в парках і лісах та з техніки безпеки при виконанні польової практики.
2. Вивчення ґрунтових профілів різних ґрунтово-біокліматичних поясів: ознайомлення з ґрунтами у різних районах міста Луцька та приміських територій: річкової заплави (дерноволучні, торфо-глейові, дерново-глейові); надзапlavної тераси; міжрічкових ділянок під різними рослинними угруповуваннями, тощо; закладання і опис ґрунтового розрізу під керівництвом викладача. Взяття зразків ґрунту. <u>Місце практики:</u> парки і сквери м. Луцька, агробіостанція ВНУ імені Лесі Українки, ДП «Волинський лісовий селекційно-насінневий центр». <u>Завдання:</u> 1. Польове вивчення ґрунтів (закладання і вивчення розрізів, взяття зразків і монолітів ґрунтів, вивчення їх морфології і фізичних властивостей тощо); 2. Визначити назву ґранту на основі його морфологічного опису; 3. Ведення польового щоденника і заповнення бланків опису ґрунтів. 4. Оформлення польових щоденників і необхідної документації.
3. Оформлення звіту за практику.

ДЕНДРОЛОГІЯ

Зміст, основні завдання, тривалість
1. Інструктажі з правил пожежної безпеки в парках і лісах та з техніки безпеки при виконанні польової практики.
2. Ознайомлення з дендрофлорою насаджень (екскурсія в лісі та в деревних розсадниках). <u>Мета:</u> Навчитись визначати види в лісі та садивного матеріалу деревних та чагарникових порід. <u>Місце практики:</u> ДП «Волинський лісовий насіннево-селекційний центр». <u>Завдання:</u> 1. Екскурсія в лісі та по шкільному відділенні базового розсадника Волинського лісового насіннево-селекційного центру та приватного розсадника «Галавін». 2. Самостійна робота студентів по визначенню видів садивного матеріалу чагарникових порід за допомогою визначників. 3. Самостійна робота студентів по визначенню видів садивного матеріалу чагарникових порід без визначників.
3. Оформлення та захист звіту за практику.

ЛІСОЗНАВСТВО

Зміст, основні завдання, тривалість
1. Морфологічні ознаки деревостану. Типи лісу дібров. <u>Мета:</u> Ознайомити студентів з завданнями навчальної практики з лісознавства. Навчитись застосуванню методики закладання пробних площ для встановлення морфологічних ознак деревостану. <u>Місце практики:</u> ДП «Волинський лісовий селекційно-насінневий центр». <u>Завдання:</u> 1. Ознайомитись з завданнями польової практики з лісознавства. 2. На екскурсії у лісові масиви Волинського лісового селекційно-насінневого центру встановити також типи лісорослинних умов та типи лісу.

3. Закласти пробні площі для встановлення морфологічних ознак деревостану.
4. Оцінити вплив ґрунтових умов на кореневі системи.
5. У лабораторних умовах виконати камеральну обробку отриманих даних.
2. Оформлення та захист звіту за практику.

4. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль практичного курсу здійснюється у два етапи: на першому етапі здійснюється оцінка якості практичного виконання польових робіт; на другому етапі оцінюється звіт (1 звіт на бригаду), при цьому захист відбувається кожним студентом індивідуально.

Якість виконання польових робіт перевіряється викладачем безпосередньо на місці проведення цих робіт. Оцінюється вміння користуватися визначниками та правильність визначення видів деревних і чагарникових порід.

Якість виконання камеральних робіт і якість бригадного звіту перевіряється викладачем після здачі звіту перед захистом.

Звіт бригади з лісового ґрунтознавства повинен містити:

– описи ґрунтових розрізів.

Звіт бригади з дендрології повинен містити:

– результати встановлення видів та форм деревних та чагарникових порід в лісі;

– результати встановлення видів та форм деревних та чагарникових порід на лісорозсаднику.

Звіт бригади з лісознавства повинен містити:

– результати оцінки типів лісорослинних умов та типів лісу насаджень;

– результати морфолого-лісівничої характеристики насаджень;

– результати оцінки наявності та благонадійності природного поновлення лісових деревних порід.

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
1. Теоретична підготовка: – знання предмету та володіння матеріалом;	15
2. Особистісні характеристики: – дисциплінованість під час проходження практики; – самостійність та ініціативність; – професійна спрямованість.	10
3. Оцінювання процесу проходження практики: – вміння володіти вимірювальними інструментами; – оволодіння методиками закладання пробних площ, оцінки деревостанів тощо;	25
4. Оцінювання звітної документації: – доля особистої участі члена бригади у підготування звіту; – оформлення польових матеріалів.	25
5. Захист практики	25
Сума	100

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	

75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Аношин Р.М. Практикум по дендрологии и лесоводству / Р.М. Аношин. – М.: Лесная промышленность, 1976. –184 с.
2. Анучин Н. П. Лесная таксация / Н. П. Анучин. – М. : Лесн. пром-сть, 1984. – 562 с.
3. Заячук В. Я. Дендрологія / В. Я. Заячук. – Львів. : СПОЛОМ, 2014. – 676 с.
4. Калініченко О.А. Декоративна дендрологія / О. А. Калініченко. – К. : Вища шк., 2003. – 199 с.
5. Колесников А. И. Декоративная дендрология / А. И. Колесников. – М. : Лесная промышленность, 1974. – 704 с.
6. Лісознавство : методичні вказівки та завдання до лабораторних занять / А.О. Бондар, Є.О. Кременецька, В.К. Коновальчук, В.В. Левченко, С.Є. Сендонін. – Київ, 2010. – 50 с.
7. Методы изучения лесных сообществ / [Е.Н. Андреева, И.Ю. Баккал, В.В. Горшков и др.]. – СПб.: НИИХимии СПбГУ, 2002. – 240 с.
8. Свириденко В.Є. Лісівництво. Підручник / В.Є. Свириденко, О.Г. Бабіч, Л.С. Киричок. – К.: Арістей, 2005. – 544 с.
9. Швиденко А.Й. Лісознавство: Підручн. для вузів / А.Й. Швиденко, Б.Ф. Остапенко. – Чернівці: Зелена Буковина, 2001. – 354 с.

Додаткова

1. Дендрофлора України. Дикорослі та культивовані дерева й кущі. Голонасінні : Довідник / М. А. Кохно, В. І. Гордієнко, Г. С. Захарченко та ін.; За ред. М. А. Кохна, С. І. Кузнецова; НАН України, Нац. бот. сад ім. М. М. Гришка. – К.: Вища школа, 2001. – 207 с.
2. Дендрофлора України. Дикорослі та культивовані дерева й кущі. Покритонасінні. Частина 1 : Довідник / М. А. Кохно, Л. І. Пархоменко, А. У. Зарубенко та ін.; За ред. М. А. Кохна. – К. : Фітосоціоцентр, 2002. – 448 с.
3. Дендрофлора України. Дикорослі та культивовані дерева й кущі. Покритонасінні. Частина 2 / М. А. Кохно, Л. І. Пархоменко, А. У. Зарубенко та ін.; За ред. М. А. Кохна. – К. : Фітосоціоцентр, 2002. – 448 с.
4. Деревья и кустарники : покрытосеменные : справочник / отв. ред. Л. И. Рубцов. – К. : Наукова думка, 1974. – 590 с.
5. Древесные породы мира. Т. 3. Древесные породы СССР / В.Г. Атрохин, К. К. Калущкий, Ф. Т. Тюриков; под ред. К. К. Калущкого. – М. : Лесн. пром-сть, 1982. – 264 с.
6. Крюссман Г. Хвойные породы. Пер. с нем. Ред. и предисловие к.б.н. Н.Б. Гроздовой / Г. Крюссман. – М. : Лесн. пром-сть, 1986. – 256 с.
7. Погребняк П.С. Лісова екологія і типологія лісів. Вибрані праці / П.С. Погребняк. – Київ: Наукова думка, 1993. – 496 с.
8. Погребняк П.С. Общее лесоводство / П.С. Погребняк. – М.: Колос, 1968. – 440 с.
9. Погребняк П.С. Основы лесной типологии / П.С. Погребняк. – Киев: Изд-во академии наук Украинской ССР, 1959. – 456 с.

Нормативно-правова

1. Лісовий кодекс України [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Офіц. джерело : сайт ВР України – zakon.rada.gov.ua – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>

2. ДСТУ ISO 14001-97 Системы управления окружающей средой. Состав и описание элементов, руководящие указания по их применению. – К. : Госстандарт Украины, 1997. – 27 с.
3. Інструкція з впорядкування лісового фонду України, ухвалена рішенням науково-технічної ради Державного комітету лісового господарства України (протокол № 2 від 30 жовтня – 1 листопада 2006 р.) [Електронний ресурс] / ВО Укрдержліспроєкт. – Офіц. джерело : сайт ВО Укрдержліспроєкт – lisproekt.gov.ua – Режим доступу : http://www.lisproekt.gov.ua/fileadmin/user_upload/files/docs/instructions/Instrukciya-z_vporjad..pdf
4. Порядок поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок, затверджений Постановою КМУ від 16 травня 2007 р. № 733 [Електронний ресурс] / Кабінет Міністрів України. – Офіц. джерело : сайт ВР України – [zakon.rada.gov.ua](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/733-2007-p) – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/733-2007-p>

Довідкова

5. Лесотаксационный справочник / Б. И. Грошев, П. И. Морозов, И. П. Сеперович, С. Г. Сеницын. – М. : Лесн. пром-сть, 1973. – 208 с.
6. Нормативно-справочные материалы для таксации лесов Украины и Молдавии / Минлесхоз УССР. – К. : Урожай, 1987. – 560 с.
7. Справочник лесничего. – М. : Лесн. пром-сть, 1980. – 399 с.